

Et vendepunkt – Nord-Paraguay

La oss nå gå fram til 1967. Dette var på mange måter et spennende år. Da dro Astrid Myhrvold og Anna Strømsrud nordover i Paraguay – til et helt nytt felt, og i første omgang slår de seg ned i grensebyen Pedro Juan Caballero. Med dette som base begynner de å reise ut i skogene i Amambay-fylket, for å besøke indianerne.

Astrid Myrvold var fra Sarpsborg, og var utsendt fra Filadelfia i hjembyen. Men hun fikk også støtte fra Seattle, hvor hun hadde oppholdt seg de fem siste årene. Her hadde hun også gått på en treårig bibelskole, noe som hadde gitt henne en svært verdifull erfaring i det viktige personlige sjelevinnerarbeidet.

Overgangen fra storbyen Seattle til Paraguays jungel, var selvfølgelig stor, men Astrid hadde opplevd at kjærligheten til indianerne var lagt ned i henne, så hun gikk til oppgavene med frisk mot.

”Den nye hovedveien ble lagt like forbi byen hvor vi bodde, og med den kom også sivilisasjonen. Indianerne hadde tidligere hatt dette området for seg selv, og levde nokså uforstyrret.

Nå fikk de plutselig sivilisasjonen tredd ned over hodet på seg, og de hadde store problemer med å forholde seg til alt som den ”nye tiden” bragte med seg. Resultatet var at nå forsøkte de å holde seg vekk. Derfor var det ikke så lett å finne fram til dem. Vi hadde hørt at det fantes tusenvis av indianere, spredt utover i de store skogene. Vi hadde klart å få kontakt med noen av dem, men de aller fleste var redde og usikre på oss. I begynnelsen synes vi det var som å ”kjempe mot

vindmøller”. Vi fikk ikke noe gjennomslag, og jeg kjente mismotet komme sigende innover meg, omtrent som når tåken siger inn fra havet og skjuler de faste holdepunktene rundt oss.

Det var som jeg mistet Jesus av syne, og problemene skjulte ham. En perfekt situasjon for Satan, som nå kom han listende og banket på døra. Tvilens piler ble hentet fram, når han skjøt løs med: ”Anna – du må jo forstå at det ikke nytter med disse indianerne. De kommer aldri til å ta imot dere. Hadde det ikke vært bedre om dere dro til andre steder, hvor det er lettere å arbeide?”

Jeg begynte å tumle med tankene om at kanskje dette var riktig, for det hele så jo ganske så håpløst ut. Men det finnes en som vokter over oss, og som er sterkere enn all den makt Satan kan stable på beina. Nå var tiden inne til å sende meg en oppmuntring.

Astrid Myrvold sammen med et av indianerbarna

Overhøvdingen kommer på besøk

Mens jeg satt der og grublet, klappet det ute i gården vår. Vi hadde ikke noen ringeklokke, så jeg tenkte at det kanskje var en av naboene som meldte sin ankomst.

Vi hadde leid et hus i byen, og fått god kontakt med en av naboene. Jeg tror nok jeg nærmest så ut som et spørsmålstegn da jeg kom ut og oppdaget at det var ikke naboen som sto der, men en indianer. Han hilste og spurte høflig om det var her misjonærene bodde.

Jeg bekreftet selvfølgelig det, og ba ham om å komme inn. Han hadde med seg bambusrør, og ut fra dette tok han noen papirer som han ba meg å lese. Dette var en presentasjon av denne mannen. Han het Agavito Mendoza, men kunne ikke lese selv, og hadde derfor fått med seg disse papirene fra Indianerdepartementet. Av disse fremgikk det at han var en overhøvding.

Jeg kjente en indre glede som begynte å krible i meg og spurte hvorfor han kom til oss?

På tur i Nord-Paraguay

Jo, han hadde hørt at vi reiste rundt om i skogene og at vi hadde med oss medisiner til de syke. Vi hadde ikke vært på de kantene hvor han bodde, og stor var vår overraskelse da vi ble klar over at det var bare to mil fra byen. Spørsmålet hans var om vi ville komme til dem, og hjelpe de syke?

Jeg tror ikke Jesus kunne gjort det mer bokstavelig for meg. All tvilen og mismotet som var i ferd å sige inn over meg forsvant som dugg for solen, og Herren hadde lagt oppgavene ferdig til oss, omtrent rett utenfor stuedøren. Det var noen som trengte oss, og i sin storhet sendte Gud selveste overhøvdingen for å oppsøke oss. Først hadde han gått barbeint i to mil, og deretter gått gate etter gate og spurt etter misjonærene før han omsider fant oss. Nok en gang fikk vi en påminnelse om at i Guds rike går det ikke på måfå, men alt følger en nøye oppsatt plan.

Heldigvis hadde vi en kontaktmann for indianerne - Lopez - og han var igjen interessert i vårt arbeid, og dermed stilte han opp som kjentmann for oss.

Denne mannen var en av de få paraguayere som ønsket å gjøre noe for indianerne, og som regel hadde han en indianer med seg. Med i arbeidet var også evangelisten vår – Milton Laranjeira. Han var også en ekte indianer, opprinnelig fra nabolandet Brasil. Milton var en varm og hengiven kristen og hadde tidligere virket blant metodistene i Brasil. Men etter at han og kona kom til Paraguay ble de døpt og tillagt den lille pinsemenigheten i byen. Både han og kona kjente kallet fra Gud for å arbeide nettopp blant indianerne.

Vi la denne saken fram for Gud i bønn og vi ble rolige for å kalle dem til å bli våre medarbeidere.

Begge to snakket flytende guarani, og kom derfor mye lettere i kontakt med indianerne enn det vi gjorde. Dermed var vi et helt følge når vi dro ut på våre ekspedisjoner innover i skogene. Det var trossstyrkende å se hvordan Herren brukte dem til stor velsignelse. Jeg skulle ønske at dere også hadde sett Milton når han sto midt iblant sitt eget folk og forkynte evangeliet. Og det var nettopp dette han gjorde den første gangen vi besøkte Agavitos stamme i Conselo'y. Da hadde Agavito samlet en masse indianere foran hytta si, og de satt spent og ventet på oss. Det var nok av oppgaver også denne dagen. Vi undersøkte de syke og ga medisinsk hjelp så godt vi kunne, og heldigvis kunne vi hjelpe mange.

Jeepen vår var omtrent som en rullende helseklinikk, enten det var ute på et jorde eller inne i en av hyttene vi skulle gi behandling.

Denne lille gutten var alene igjen i landsbyen. Han var meget syk av malaria, og hadde heller ikke spist på flere dager. Det kjentes godt å få ta hånd om den lille gutten – en av Jesu minste små.

Tanntrekking hørte også med til misjonærenes oppgaver.

Før jeg reiste ut til den andre perioden i Paraguay hadde jeg fått et ”lynkurs” av den gamle tannlegen min i hvordan jeg skulle trekke tenner. Det var ikke det at jeg hadde noen spesiell lyst til å trekke ut tennene på folk, jeg hadde nok mer ulyst. Men dette var også en del av helsetilbudet vårt – og det måtte gjøres. Heldigvis hadde jeg lært hvordan jeg skulle sette bedøvelse og hvilke redskaper jeg skulle bruke. Og det var nok Guds store nåde at jeg unngikk at indianerne fikk blødninger etter at tennene var trukket ut. Da ”sykebehandlingene” var over spurte vi høvdingen om vi kunne få lov til å ha et lite møte før vi dro tilbake, og det var ikke nei i hans munn.

Milton vitnet gripende om Jesus, og hva han hadde gjort i hans eget liv, og deretter lærte han dem noen enkle sanger.

Dette besøket ble et vendepunkt i virksomheten. Høvdingen Agavito var for øvrig den første frukt av vår virksomhet i Amambay.

Selv om det fortsatt var langt fram, så begynte indianerne gradvis å få tillit til oss, og etter hvert kom det flere forespørsler om besøk.

Nye provinser inntas

Det var med både frykt og beven at Astrid og jeg startet opp med de første besøkene til indianerne i provinsen hvor guarani-indianerne (pay-tavytera) holdt til, og det store spørsmålet var: Hvordan vil de ta i mot oss? Ville de i det hele tatt ta imot oss? Hvilke behov hadde de? For sikkerhets skyld hadde vi alltid med oss både medisiner og klær.

Cerro Memby

Veiene var ikke av noe bedre standard i denne delen av Paraguay, så vi kjørte så langt vi kunne, inntil vi kom til en ganske bred elv. Her var det stopp fordi det manglet bro. Vi våget rett og slet ikke å kjøre over. På den tiden var jeg ganske så fersk som sjåfør, så dette vågestykket torde jeg ikke å begi meg ut på. Dermed ble det til at vi tok beina fatt og vasset over elven.

Herfra var det å fortsette til fots noen kilometer. Vi var veldig spente på hva som ville møte oss, men vi hadde satt vår lit til Herren, og stolte på at han ville være med oss.

Jeg husker godt den morgenen vi kom fram til den første hytta. Nå ble det sendt bud omkring, og ganske snart kom indianerne fra alle kanter. Spenningen vi hadde kjent inni oss løste seg opp da vi forsto at de tok vennlig imot oss.

Der sto de, fillete og skitne, og fortsatt bundet i sitt hedenskap. Nå skulle vi altså forsøke å få deres tillit. De var enkle mennesker, og de levde et forholdsvis primitivt liv. Vi var hvite, og vi kom fra en sivilisasjon som indianerne hadde svært dårlige erfaringer med. Derfor måtte vi gå både forsiktig, og viselig fram.

Etter hvert var ikke Anna skvetten for å kjøre ut i elvene når det manglet broer.

Og det gikk en jevn strøm av bønner opp til "Misjonens Herre" de neste timene.

Det var nok så som så med helsestellet i denne landsbyen, og flere av innbyggerne led av forskjellige sykdommer. Derfor ønsket vi å gi dem behandling, noe de samtykket i. Men de hadde aldri tillat at noen fremmede fikk ta blodprøver av dem, så vi forsøkte å forklare at det var viktig for oss at vi fikk ta slike prøver, for å finne den rette diagnosen. Hvis ikke så ville det bli problemer.

Etter at de hadde diskutert dette litt seg i mellom fikk vi klarsignal. Noe som forundret kontaktmannen vår. Dette var noe som var helt uvanlig fortalte han. Vi så det som et Guds under.

Dermed kunne vi starte opp med å behandle de syke. Og deretter delte vi ut klærne vi hadde tatt med oss. Av tidligere erfaring visste vi også at de ofte var sultne, så vi hadde for sikkerhets skyld også tatt med oss noe brød. Noe som vakte stor begeistring ikke minst hos de mange barna.

De hørte evangeliet for første gang

Mens de spiste og koste seg, begynte vi å synge om Jesus på deres eget språk. Forundret tittet de bort på oss, mens de lyttet til sangene. Dette budskapet hadde de ikke hørt før. Og de fortsatte å lytte da Milton etterpå leste fra bibelen, og holdt en enkel tale om Jesus.

For oss som satt og bivånet det hele var det en gripende stund. Endelig hadde vi klart å få kontakt med disse indianerne, og nå fikk vi være med på det store privilegiet å dele frelsens budskap med dem. For første gang hørte de om Jesus som kan befri syndere ut fra mørke og tvil. Tenk at det var en som var så glad i dem - i indianerne, de som var blant de utstøtte – at Han hadde gått i døden for dem.

Det ble sent før vi tok farvel med dem, og høvdingen kom selv og fulgte oss et stykke på hjemveien. At noe var sådd i deres indre var vi ikke i tvil om da han uttrykte ønske om at vi snart kom igjen, forteller Anna.

Siden besøkte Anna og Astrid en rekke landsbyer. De utvidet hele tiden sitt virkefelt, og etter hvert fikk de tildelt et stort område ca 100 km fra Pedro Juan Caballero. Her ble det bygd opp sykestue og boliger for misjonærer og andre medarbeidere. Prosjektet fikk etter hvert navnet Eben-Ezer.

Indianernes religion

Blant Paraguays indianere finnes det muntlige overleveringer om hvordan deres tro ble til, selv om dette nok kan variere noe fra stamme til stamme. Misjonær Rudolf Leif Larsen har hatt flere samtaler med guarani-indianerne om nettopp dette, og han sammenfatter det slik:

”Vi vet at for at denne jord skal eksistere, så måtte én være vår far. ”Vår Store Far” (Ñanderuvusu) er han som er vår far. Han kom fra vest, og kom til denne jord, og dro mot øst”. Det fortelles videre hvordan ”Vår Store Far” planla denne jord, og satte den på en krysset stakk (Yvyra Joasa). Men ”Vår Store Far” var ikke alene. Sammen med ham var ”Vår Far Som Vet” (Ñanderukua’ava). På en eller annen måte fant disse to en kvinne (Ñande sy = v’r mor) under en leirkrukke, og hun ble med barn. På grunn av diverse uoverensstemmelser mellom disse to, rømte barnets far.

Kvinnen måtte dra av gårde for å finne ham. På veien "spurte" hun stadig sitt foster – som var Kuarahy, (solen eller solens eier) – om veien. Underveis ber fosteret moren om å plukke en pasjonsfrukt, og idet hun gjør det, blir hun stukket av et insekt, og moren blir da sint, og slår fosteret via magen. Etter dette "sier" fosteret alltid feil når moren spør om veien, og til slutt blir moren fanget av Anag – en slags djevel – og blir drept for å spises.

Også fosteret var tildelt denne skjebne, men det lyktes ikke å drepe det verken med slag, ild eller vann, og disse djevlene forsto da at dette fosteret var noe spesielt.

Det er en til dels komplisert og lang historie, og den forteller hvordan fosteret vokste opp og ble den voksne Kuarahy – solen.

Av morens ben dannet Kuarahy Jasy – månen, eller eieren til månen, og videre dannet disse to alt det skapte på jorden.

Det fortelles bl.a. at en dag Kuarahy fikk lyst på noe søtt, så skapte han sukkerrøret og spiste dette. Jasy syntes det var svært så godt, og ville skape noe liknende. Men Jasy var aldri så flink som Kuarahy, så da han forsøkte ble resultatet en slange. Og siden har menneskene vært plaget med slanger.

Ellers så tror guarani-indianerne på en udødelig sjel. Jordlivet blir sett på som en prøve som sjelen må gjennomleve for å renses, og etter døden skal sjelen passere noe som likner skjærsilden - virkelig mørke, kvasse steiner, svære avgrunner osv.

Men noen som behersker de rituelle dansene, kan komme direkte til paradiset, eller "jorden uten vondt",

som de kaller stedet. De tror at dette stedet ligger i øst, på den andre siden av den store sjø. Opp gjennom

Indiansk gudehus - Tupao

tidens løp har det blitt registrert hele grupper på leting etter paradiset.

Det fortelles også at gudene engang vil ødelegge jorden med alle dens innbyggere, og det vil ikke bli laget noe nytt etterpå.”

Brev fra en misjonær

Under overskriften ”Skrikende behov for flere misjonærer” skriver Anna Strømsrud følgende i en artikkel i Korsets Seier 21. august 1968:

”Jeg sitter her tankefull og kan hende noe trist på en kubbe inne i ei indianerhytte. Fra trollmannens hytte litt lenger inne i skogen kan jeg høre den monotone sangen. Jeg befinner meg på et sted som heter Ysa’u, og som vi besøker annenhver mandag hvis det ikke regner. Det ligger om lag 60 km fra Pedro Juan Caballero. Vi setter jeepen igjen nede ved veien og går ca to kilometer opp mellom fjellene. Naturen er storslagen.

Jeg har hørt at indianerne forbereder fest, riktig en stor samling, og jeg vil så gjerne se hva de foretar seg. Det er ni gutter i alderen 10 – 12 år som skal ”døpes”. De kaller det så, men det er en gruffull form for dåp. Guttene blir helt beruset av ”chica” (øl), og trollmannen stikker et hull i underleppen på dem.

Det er bare gutter det blir gjort på. En liten pinne, omtrent som en fyrstikk av en utvalgt tresort blir brutalt kjørt gjennom leppen og inn mellom nedtennene. Den må sitte der i 40 dager før den kan tas ut igjen. Da regner de med at såret er grodd, slik at hullet holder seg åpent. De fleste indianerne i sonen bærer dette merket.

Mens jeg sitter og hviler, kan jeg kjenne trykket av alle ondskapens åndemakter som sikkert er i aktiv tjeneste. Et sukk stiger opp fra hjertet mitt: Herre, skal det lykkes at lyset skal seire over mørket?

Vi vil så gjerne besøke trollmannens hytte, men han har gitt beskjed om at ingen får komme inn på hans område, for hvis vi kommer, vil vi forstyrre åndene.

Han har allerede holdt på med bønn lenge, for at han skal komme i kontakt med åndene.

Vi besøker de andre hyttene omkring, hjelper de syke, forkynner Guds ord, synger og ber. På dette stedet har de virket så åpne for Ordet, men i dag synes alt å være forgjeves. Det er så hardt og stengt, men vi sår ut ordet likevel.

I uken som fulgte spurte jeg indianere på andre steder hvordan det gikk i Ysa'u. De kunne fortelle at det ikke var blitt noen "dåp" ennå. Vi hadde visst med vårt nærvær forstyrret åndene for trollmannen. Ja, måtte det virkelig merkes til enhver tid at den ånd som er i oss er sterkere enn den som er i verden.

Da vi etter 14 dager kom dit igjen, så kunne de fortelle oss at "dåpen" hadde foregått kvelden i forveien, men fortsatt var det forbud mot å komme inn på trollmannens område. En kone fortalte meg at guttene skrek av smerte når de våknet opp av rusen, og noen hadde feber. Jeg brant av lengsel etter å kunne hjelpe dem, men kom ikke til. Vi bad inderlig til Gud. Det er bare evangeliets kraft som kan forvandle dette folket.

En uke senere hendte noe som gjorde at vi fattet mer mot igjen. Det kom beskjed fra dette stedet at mange var blitt svært syke, også trollmannen, og nå bad de om at vi måtte komme. Vi tok straks av sted. Det kjentes underlig når vi nærmet oss stedet som hadde vært stengt for oss.

Her fant vi trollmannen i sterk feber, og han vred seg i smerte. Han bad så ydmykt om hjelp, og for første gang i sitt liv fikk han en injeksjon. Vi er kommet overens om at vi ikke skal forlate en indianerhytte, uten å ha forkynt dem Guds ord. Det kan være en eller flere

tilhørere, det blir det samme. Vi *ville* gi dem en hilsen fra Jesus

Nå satt jeg på en stokk ved siden av ”alteret” med alle trollsakene, og jeg kjente en fryd i mitt hjerte mens Milton varmt og enkelt forkynte budskapet om Jesus. Trollmannen sa ingenting og viste ingen mottakelighet for Ordet, men det ble sådd ut likevel. Gud selv vil våke over det og gi vekst.

Jo, det er interessant dette arbeidet. Sikkert er det at det mangler aldri på kamp, og heller ikke på skuffelser, men Gud gir også seier. Vi ber og forventer at Gud forbarmer seg over dette skogens folk og sender vekkelse”. Så langt Annas brev.

Det ble mange besøk for evangeliseringsteamet ute i skogene, og arbeidet vokste. De avsatte egne dager for disse besøkene, slik at indianerne viste når misjonærene kom. Blant annet startet de opp en skole et av stedene. Noe som var et viktig og nødvendig framskritt. Da de begynte å undersøke leseferdighetene til indianerne i dette veldige området, møtte de bare en som kunne lese litt.

”Prøv og tenk dere denne situasjonen i Norge”, sier Anna. ”Da tror jeg dere ville gjort det samme som oss – prøve å få dem i skole”.

Og det var heller ikke denne gang langt fra tanke til handling. På det nye området var det allerede ryddet mye skog og hogd tømmer. Også her ble det saget opp for hånd, og i første omgang ble det bygd en kirke som også tjenestegjorde som skole. Etter hvert kom det opp et internat.

Ved hjelp av jeepen kunne misjonærene nå stadig lenger ut. Her er det utdeling av mat.

Mens de sto midt oppe i dette arbeidet ble Astrid Myrvold syk, og igjen ble Anna den eneste norske misjonæren på stedet.

Arbeidet hadde vokst betraktelig, så det ble sendt bønner både opp til himmelen, og hjem til Norge om å få mer hjelp.

”Det er egentlig ikke så lett å forklare hvordan den følelsen var når du sto alene som misjonær. Det åndelige klimaet var hardt, og iblant så følte jeg at bønnene mine ikke rakk lenger enn til taket, og knapt nok det. Hjemme i menigheten, blant skarer av venner, med fin sang og musikk og mektige prekener løftes jo ånden vår opp, og vi fylles med bønn og lovsang. Men setter du virkelig pris dette, og takker Gud for

samfunnet med de Hellige?” Anna lar spørsmålet bli hengende i luften, mens vi tar en liten pause.

Og spørsmålet synes å bli enda mer påtrengende når vi tar en liten rusletur utenfor den lille rødmalte stua hennes i Sopolimskroken. Her oppe i de stille omgivelsene, med bare suset fra de tunge grantrærne som akkompagnement er det lett å filosofere videre: Setter du og jeg pris på menigheten vår? Eller sitter vi mest på gjerdet og overlater arbeidet til de andre?

Annas historie er et levende vitnesbyrd om hva Gud kan utrette når mennesker stiller seg lydige. Det er ikke alle som får kall til å reise ut å bygge opp misjonsprosjekter. Men vi kan alle være med på å bygge Guds rike i vår nærmeste omgangskrets.

Ute i Paraguay bygde Anna og de andre misjonærene etter hvert opp stedet Eben-Ezer, og stedet ble til stor velsignelse for indianerne.

”Etter Israels seir over filisterne tok Samuel en stein og satte den mellom Mispa og Sen. Denne steinen kalte han ”Eben-Ezer” og sa: Hittil har Herren hjulpet oss.”
(1. Sam. 7.12)

Vi har alle et kall fra Herren om å virke på det stedet han har utpekt til oss – for eksempel i vår egen menighet. Ordet Eben-Ezer betyr ”hjelpstein”, og måtte det også bli slik for oss alle at vi kan være noen slike ”hjelpsteiner” for de menneskene vi møter på vår vei. At vi alle tar ansvar.

I denne perioden arbeidet Eva Sagen (gift Figueredo) sammen med Anna. Hun var utdannet barnepleier, og tok seg av sykearbeidet

Eben-Ezer

Dette stedet har en god klang hos Paraguays indianere. Annas store drøm var at her skulle indianerne få bo trygt – uten at noen mektige farmere eller godseiere skulle kunne jage dem vekk.

Mange utlendinger begynte aktivt med å kjøpe opp store jordområder i Paraguay, og de hadde ingen interesse av å ha indianerne på eiendommene, noe som igjen førte til at indianerne ble jaget vekk med makt. Dermed måtte de bosette seg langt inne i jungelen for å

få fred. Dette førte igjen til at det ble det vanskeligere for misjonærene å komme i kontakt med dem.

Eben-Ezer tidlig '70-tallet

Anna hadde fått en visjon for å kunne møte nettopp denne problematikken, og derfor begynte hun å jobbe for at myndighetene skulle godkjenne et større område som indianerne også kunne få dyrke på. Denne kolonien ville da bli liggende i et område med veldig fruktbar jord, ved den nye hovedveien, mellom byene Concepción og Pedro Juan Caballero.

For å kunne samle indianerne i en trygg koloni hadde misjonærene søkt staten om få overta et landområde, men det skulle bli mange runder med myndighetene. De var ikke innstilt på å gi fra seg dette området, fordi det kunne selges for store summer til de rike jordeiere.

Men Gud hadde i sin visdom sett lenger fram. Selv om mange ministre og øvrighetspersoner hadde store sympatier for Annas virksomhet og planer, så var det også dem som motarbeidet henne. Mange så gjerne at

indianerne døde ut, eller hvert fall holdt seg langt unna, inne i de dype skogene.

”En av disse var han som hadde ansvaret for statens jord- og skogeiendommer i denne sonen. Hver gang jeg snakket med ham, var han elskverdigheten selv, men ikke før var samtalen slutt, før han motarbeidet arbeidet med søknaden vår”, forteller Anna, og fortsetter:

”Rett som det var måtte jeg ta turen ned til hovedstaden Asunción for å ha nye forhandlinger og tale indianernes sak for høye militærsjefer, ministre, ja til og med en av presidentens sekretærer. Og de lovet å hjelpe oss.

Etter hvert som det dro ut med å få et konkret svar forsto jeg at vi måtte gå til toppen for å få jord. Men jeg var dum nok, så da ordnet det seg på forunderlig vis.

Det var Forsvarsministeren i Paraguay som var sjef for indianerdepartementet. Nå hadde vi behov for 10 000 mål for å bygge opp en koloni. Forsvarssjefen hadde med alle indianersakene å gjøre, og det var han som opprettet ”Indianerdepartementet”. Han var virkelig glad i indianerne og det var helt tydelig at jeg måtte få kontakt med ham for å komme videre. Da var det noen som ga meg følgende tips: ”Du må gå dit på morgenen, for han kommer alltid tidlig på kontoret”. Derfor var jeg på plass i god tid før kl. 7 en morgen. Jeg hadde funnet en avis og satt der og leste, og jammen kom han ikke før klokka 7 og skulle låse seg inn. Han var general og høy militær. Idet han skulle gå inn og lukke døren etter seg fikk han øye på meg, og spurte om det var noe han kunne hjelpe meg med. Ja det kunne han. Dermed ba

Klinikken under oppføring

han meg inn. Endelig var jeg kommet helt til topps, og kunne fortelle om arbeidet vårt, og de planene vi hadde for indianerne. Jeg var inne hos ham i over en time. Da hadde det hele ordnet seg, og ikke lenge etter fikk vi det etterlengtede skjøtet til odel og eie. Dermed kom også NORAD inn i bildet og ga oss økonomisk verdifull støtte.

En slik snuoperasjon fra myndighetene er det bare Herren som kan få til. Men så er han da også perfekte regissøren.

Navnet på kolonien ble Eben-Ezer. Vi husker profeten Samuel som reiste steinen Eben-Ezer til minne om filisternes nederlag. Og nettopp i det lille ordet Eben-Ezer ligger håpet. Håpet om en bedre tilværelse for indianerne.

Vi hadde fått tillatelse til å bruke jorden, men vi ville også ha full sikkerhet for at våre venner fra skogene ikke bare skulle få bo trygt, når de bestemte seg for å

flytte til Eben-Ezer, men de skulle også få mulighet til selv å skaffe seg det de trengte for å overleve.

Vi hadde allerede fått pløyd opp ca 12 hektar. Her hadde vi plantet ut mais og manjokka. Likeså hadde vi plantet ut hvete og ris.

Vi fikk også god hjelp av den norske ingeniøren Jacob Vevang fra Kristiansund, som gjorde en stor og flott innsats med en rekke praktiske ting.

Dette arbeidet var gjort som en forberedelse på at indianerne skulle flytte til Eben-Ezer, likeså de barna som skulle bo på internatet i forbindelse med skolegangen. Indianerne kunne ikke leve av ingenting og det var viktig at vi kunne hjelpe dem med mat, inntil de selv fikk plantet og bygd opp sine egne åkrer. Når vi så helt realistisk på det, så levde de i skjæringspunktet mellom sivilisasjonen og ikke-sivilisasjon. De fikk alle sivilisasjonens ulemper med sykdom o.l., men de fikk ikke noe av dens velsignelser. Mange av dem var også i en elendig forfatning.

Etter hvert fikk vi satt i gang et eget hjelpeprogram som besto i at vi hjalp dem de seks første månedene, slik at de fikk opparbeidet sin egen åker.

Her bidro også Kirkens Nødhjelp med blant annet jerntabletter og vitaminer, som var et viktig tilskudd til det daglige kostholdet.

I området vi hadde fått tildelt var jorden svært fruktbar, og som en begynnelse kunne vi faktisk høste av den i syv – åtte år uten gjødsling. I sommerhalvåret var ris, mandioka, søtpoteter og bønner de vekstene vi satset på, mens vi i vinterhalvåret dyrket hvete.

Jordlappene de har fått tildelt er deres til odel og eie, så lenge de vil bo der, og jordstykket kan bare selges videre til andre indianere.

Det ble delt ut rasjoner hver uke, og disse rasjonene besto av blant annet salt, sukker, mel, fett og såpe.

Etter hvert fikk vi også tak i tørrmelk til barna fordi flere av dem var svært underernærte. De hadde jo levd et nokså omflakkende liv, jaget fra sted til sted.

Telemarksbunad blir til jeep

Disse forholdene gjorde at vi som misjonærer sto foran enormt store utfordringer. Samtidig var det fantastisk å oppleve hvordan Jesus gikk foran oss å la forholdene til rette. Vi hadde fått en base å arbeide ut ifra, vi hadde fått åkerland til indianerne, og vi hadde fått en flott jeep som kunne bringe oss innover i skogene”, forteller hun. Også jeepen har sin spesielle historie, i beste ”Anna-tradisjon”.

”Hjemme i Norge hadde jeg en flott Telemarksbunad. Det var jo ikke så mye jeg fikk brukt den, så jeg solgte den like godt med alt sølvet til. Jeg fikk 50 000 kroner for den, og for de pengene kunne jeg kjøpe en ny og mer driftssikker jeep ute i Paraguay. Det var for øvrig en kvinne i Porsgrunn som kjøpte bunaden. Hun hadde et stort og varmt hjerte for misjonen. Og har hele tiden vært en trofast giver til misjonen.”

Hjelp meg señorita – jeg vil ikke dø!

Den nye jeepen var en velsignelse, og med den gjorde vi et stort framskritt. Her kunne vi stenge alle vinduene når vi dro gjennom de verste støvskyene, og vi var storlig forundret når vi kom fram. I dette området et det

et fint rødt støv som trenger seg inn nesten overalt, og med den gamle jeepen så vi nesten ut som indianere etter bare noen få mil. Men nå var vi jo nesten helt rene når vi kom fram.

Rundt om distriktet var det imidlertid mange store problemer som måtte løses. Hele tiden kom det inn nødrop fra landsbyene innover i jungelen. Verst var det kanskje i Tranquerita, et nytt sted for oss. En dag fikk vi beskjed om at over 20 av beboerne var døde, og det var mange syke. Nødpet kom fra lensmannen og han var selv med som veiviser da vi reiste inn til denne byen.

Vi startet turen fra Pedro Juan Caballero kl. 05.30 på morgenen, selv om været var noe uttrygt. I første omgang skulle vi følge hovedveien ut til Eben-Ezer fordi vi hadde tatt med proviant til indianerne der ute, før vi tok fatt på strekningen ut i skogene. Imidlertid kunne vi bare kjøre et stykke på denne veien – så var det stopp.

Nok en gang opplevde vi å komme fram til en elv hvor broen manglet. Det var heller ikke mulig å forsøke å kjøre jeepen over. Men nå hadde vi jo med oss selveste lensmannen, som var en handlingens mann. Han klarte å skaffe til veie noen hester vi kunne låne, og deretter bar det over elven på hesteryggen. Og godt var det fordi denne elven var såpass dyp at vi hadde blitt klissvåte dersom vi hadde vadet over. Været var heller ikke det beste, og det var både grått og kaldt.

Lenger og lenger innover i skogene bar det. Men jeg følte meg helt trygg der jeg red i følge med lensmannen, Milton og to andre mannfolk.

Da vi langt om lenge ankom Tranquerita var det mange indianere samlet, og de fortalte oss det var i alt 30 som

nylig var døde, og når vi startet runden vår i hyttene fant vi snart flere som var døende. Det var et forferdelig trist syn som møtte oss denne dagen. Det som nok gjorde det sterkeste inntrykket på meg var en ung pike som lå i en hengekøye. Hun hadde vært syk lenge, og var sterkt preget av sin helsetilstand. Flere ganger bønnfalt hun meg: ”Hjelp meg señorita – jeg vil ikke dø – jeg vil leve og bli frisk”.

En føler seg så liten og hjelpeløs i slike situasjoner, og vi skulle ønske at vi hadde mulighet til å gjøre enda mer for disse stakkars menneskene. Indianerne er uten tvil noe av det mest forsømte folk i verden, og når sant skal sies så er det mange som ikke regnet dem som mennesker. Når du møter dem i deres hverdagssituasjon slik vi nå gjorde, ble nøden så nær og påtrengende. Plutselig fikk vi den helt inn på livet.

Både den unge piken og de andre som var inne i hytta lyttet begjærlig til budskapet om Jesus, og da vi var nødt til å bryte opp, ville hun ikke slippe hånden min. Jeg skulle ønske at dere hadde sett det inntrengende, bedende blikket denne nydelige, unge jenta sendt meg, og hun ba oss inntrengende om å komme igjen. Denne oppfordringen ble et stort tankekors for oss – vi ville så gjerne hjelpe alle, men nøden var stor på hele feltet – og hvordan skulle vi klare å rekke overalt. Det ble mange timer i bønn denne natten. Bønn for alle de nødstedte og syke indianerne, men også en inntrengende bønn opp til himmelen: Gud send oss mer hjelp – driv flere arbeidere ut til denne høsten som er overmoden.

Før de norske pionermisjonærene og Anna Strømsrud kom til Paraguay var det ingen som viste de syke indianerne noen oppmerksomhet, og landets sykehus var stengt for dem. Men plutselig var det kommet en

norsk kvinne som brydde seg om dem, og som talte deres sak.

Indianerne blir selvhjulpne

Virksomheten fikk stadig større omfang, og Anna fikk virkelig oppleve det løftet som står i profeten Jesaja 45, 2-3: *"Jeg vil gå fram foran deg, bakker vil jeg jevne, dører av kobber vil jeg sprengte og bomber av jern vil jeg sønderhugge. Og jeg vil gi deg skatter som er skjult i mørket"*.

Det siste året hadde det åpnet seg flere steder på begge siden av elven Aquidaban, og misjonærene gledet seg over at virksomheten vokste. Dette var nybrottsarbeid i ordets rette forstand, fordi evangeliets frigjørende budskap hadde aldri blitt forkynt for folkene her.

Indianerne i området var analfabeter, og hadde en svært så primitiv livsførsel. Nå sto altså misjonærene på terskelen til å innta nytt land for evangeliet. Men det var mange hindre som måtte forseres. Ikke minst var disse indianerne reserverte, og ikke så lite redde. Og de hadde sine grunner for det.

De hadde slett ikke blitt noe pent behandlet, og fortsatt ble de forfulgt og utsatt for brutale overgrep. Det var mektige mennesker som ønsket å få råderett over området de bodde i, og da vi første gang kom snakk med indianerne kunne de fortelle at bare noen uker før hadde de hvite kommet og jaget dem ut av området deres. Deretter tente de fyr på hyttene.

De stakkars indianerne hadde ikke noe sted å gjøre av seg så de måtte flykte innover i skogene. De fikk ikke med seg mer enn det som de gikk og sto i.

Selv om indianerne hadde bodd på denne plassen i årevis, ble området solgt til farmerne, som selvfølgelig ikke ønsket å ha indianerne der.

I områdene hvor de tidligere jaktet, hadde moderne bulldosere sørget for å jevne skogen med jorden, og omgjort denne til dyrket mark, noe som førte til viltbestanden ble betraktelig redusert.

Det er jo helt utrolig, men jeg som talte indianernes sak så godt jeg kunne, fikk faktisk henvendelser fra skogeiere som hadde kjøpt opp indianernes land, med spørsmål om jeg ikke kunne hjelpe til med å fjerne de bryssomme innfødte, omtrent som de skulle være en bøling med kveg.

Det gjorde oss vondt å høre slike ting, og derfor hastet det for oss å få fullført prosjektet Eben-Ezer. I løpet av året ble det da også en realitet. Da hadde vi delt opp området i parseller på 200 mål

Ikke lenge etter begynte de første indianerne å flytte inn. Det manglet ikke på advarsler. Ikke minst var det flere antropologer som var frampå og bombastisk fastslo at det aldri kom til å bli noen indianere som ville bosette seg der. Hvordan var det vi misjonærene tenkte? Vi måtte jo forstå at det var nytteløst å tilby noe slikt til indianerne.

Men jo mer jeg tenkte på dette, jo mer forsto jeg av Guds plan. Det var jo Herren som hadde sendt meg hit ut. Og Han gjør ingen feildisponeringer. Han bruker bare en helt annerledes målestokk, og det som er håpløst for mennesker er ikke håpløst for Gud. Derfor var jeg trygg for at det verket Herren hadde begynt, ja det ville Han også fullføre. Nok en gang ble de mange dystre spådommene gjort til skamme. Ikke minst nå det

viste seg at flere av familiene raskt ble selvhjulpne, og klarte selv å skaffe mat til livets opphold.

Heldigvis fikk vi mange positive opplevelser. Som når den unge lovende evangelisten Pablo Mora fikk myndighetenes tillatelse til å avtjene sin verneplikt i misjonens tjeneste. Dette var helt unikt, og det var visstnok første gang det skjedde i Paraguays historie. Så kom ikke å fortell at Herren ikke har makt til å sønderhugge bomber av jern, mens vi måpende blir ”parkert” på sidelinjen.

Hos pay-tavytera-indianere

De første indianerne som fikk jord på Eben-Ezer bygde i første omgang noen enkle hytter. De besto av noen stokker de satte ned i jorda, og deretter laget de et tak av palmeblad. Det var en enkel ”bolig”, men de fikk bo i trygghet, så fikk det andre komme etter hvert. Nyheten om Eben-Ezer spredte seg også til andre soner, og en dag dukket det opp flere ukjente indianere sydfra,

fra en helt annen stamme. Det var flotte unge mennesker som hadde hørt om prosjektet vårt, og nå søkte de etter et sted hvor de kunne få leve i fred.

Vi ønsket at alle de som bosatte seg på Eben-Ezer skulle vite hva slags folk vi var, og hva de gikk til, og de fikk god tid til å se på området vårt før de bestemte seg. Vi hadde selvsagt våre egne regler som de måtte følge, blant annet at det ikke måtte finnes brennevin i kolonien. Vi hadde med egne øyne sett hvilken forbannelse dette førte med seg blant indianerne. Da vi forlot dem var de i full sving med å sjekke området.

Vi hadde en medarbeider som hadde oppsynet med Eben-Ezer når vi ikke var der. Men da vi kom tilbake neste gang, hadde de nye indianerne allerede slått seg ned og var i full gang med å sette opp hytter og rydde seg åker.

Ikke lenge etter dukket det opp en ny indianer i huset hvor vi bodde. Han hadde hørt om Eben-Ezer og nå

hadde han trasket 35 kilometer til fots. Han ville bare undersøke om når vi kunne få tid til å kjøre ham ut til Eben-Ezer slik at også han kunne få se stedet. Hjemme i landsbyen han kom fra var det mange andre som også hadde fått nyss om prosjektet, og som gjerne ville følge ham.

Dette var altså mennesker som ble regnet for håpløse, og nå kom de i flokker til misjonen. Vi var fullstendig klar over at de hadde lite eller ingen kjennskap til Jesus og evangeliet, men vårt mål med kolonien var jo nettopp å bringe dem inn under Ordets hørelse. Vi jobbet etter mottoet: Det som blir sådd, vil også spire og gi resultater. Men vi kunne ikke forvente en stor omveltning over natten. De var i generasjoner inngrodd i hedenskapet, og det var mange bånd som måtte brytes. Samtidig som indianerne bosatte seg i kolonien, var de misjonens ansvar, og under vår beskyttelse. Dette fordi staten har gitt oss dette reservatet gjennom "Mision Norma". Skulle det oppstå problemer så var det nå vår oppgave å løse dem. Selvfølgelig var det ikke alle indianerne som trivdes like bra, og de forsvant etter hvert. Vandrerinstantet satt dypt i dem, og de forsvant gjerne om natten, lydløst og sporløst. Men plassene deres sto ikke tomme lenge, før nye familier fylte dem opp.

Nærkontakt med nøden

Jeg hadde ikke vært lenge i Paraguay før jeg oppdaget at indianerne hadde en helt annen livsrytme enn det vi var vant til. De lever ikke på livets veddeløpsbane, og de vet ikke hva stress er for noe. De følger sin egen rytme, står opp med solen og legger seg med solen. Alle

de ting som vi betegner som nødvendige hjelpemidler, klarer de seg godt foruten.

Likevel var de lykkelige, og de var veldig stolte når de viste fram sine få eiendeler og små jordstykker. For ikke å snakke om når de kunne vise fram sine egne griser og kalkuner

Men vi fikk også oppleve den store gleden å se at indianerne tok imot Jesus i sine hjerter, ble frelst og etter hvert kom dåpsvannet i bevegelse. På tross av antropologenes ”ekspertuttalelser”.

Anna kunne fortelle i timevis om alle sine opplevelser, der vi sitter i den lille stua hennes på Løten. Mens høstgule blader faller sakte fra noen av trærne utenfor tar hun oss med tilbake til Eben-Ezer og noe hun opplevde før de fikk sykestuen ferdige. Noe som gjorde et dypt inntrykk på henne.

”Det var tidlig en søndagsmorgen. Vi var på vei til kolonien med jeepen vår. Underveis traff vi som regel mange mennesker. Og de smilte og vinket til oss, så fort de dro kjensel på bilen. Den hadde jo fått betegnelsen ”Den hvite Kraften”. Og da visste de med en gang at her kunne de få hjelp.

I en de små klyngene vi passerte denne morgenen var det imidlertid ingen som smilte eller vinket. De alvorlige ansiktene var preget av sorg, og de ga tegn til oss om å stoppe. Vi forsto straks årsaken. En indianerkvinne bar på et sykt barn. Hjelpeløst rakte hun det fram mot oss og øynene ba om hjelp.

Den lille jenta hadde ligget syk i rundt åtte måneder. Faren forklarte at de hadde hatt flere barn, men nå var det bare to igjen, og de var livredde for å miste også et av disse. Om vi kunne hjelpe dem? Synet av disse fattige indianerne etset seg for alltid inn i våre hjerter.

Det var som om lidelsen og resignasjonen sto malt med de grelleste farger i ansiktet deres.

Den lille piken så ut som et skjellet, og den underernærte, avmagrede kroppen hang som et visstent blad i morens armer, bare lårene hennes var hovnet opp til det ugjenkjennelige. Hele ryggen, og andre steder på kroppen hennes var full av liggesår. Med de små fingrene sine forsøkte hun å klamre seg til meg, men de var helt kraftløse.

Blikket hennes var fjernt, og det så ut til at hun hadde mistet all livsgnist, et lite menneske tydelig merket av døden. Det lille ansiktet var rammet inn av et pistrete og skittent hår. Hun så ut som en olding, men var kanskje ikke mer enn åtte gammel.

Nå hadde hun ligget syk i mange måneder, uten at foreldrene hadde hatt noen mulighet til å gi henne skikkelig stell.

Faren fortalte litt stotrende historien om hvorfor de nå var på vei til misjonærene; Egentlig holdt de til så langt

inne i skogene at de aldri hadde hørt om de hvite misjonærene. Men en dag kom det tilfeldigvis en indianer forbi. Han hadde vært i området ved Eben-Ezer, og nå streifet han rundt om i skogene, noe som indianerne ofte gjør.

Tre mil inne i jungelen traff han på familien med det syke barnet, og fortalte dem om misjonærene. Og det endte med at han anbefalte dem å dra dit. Familien pakket sine få eiendeler i et knippe og startet på den lange strabasiøse turen.

Moren bar selv det syke barnet, mens faren bar mat og eiendeler, samtidig som han tok seg av den litt eldre datteren. Det eneste friske barnet deres.

Indianeren som hadde fortalt om misjonærene hadde like godt blitt med dem – som veiviser, og det var han som stoppet oss, og fortalte hva det gjaldt.

Jeg kan ikke forklare hva jeg følte der og da. Nøden fikk på en måte et ansikt, og jeg husker at vi fikk plassert dem i jeepen, og satte kursen mot Eben-Ezer.

Det ble en spesiell søndagsmorgen både for oss og dem. For første gang i deres liv fikk de kjøre bil, en grenseløs opplevelse for indianere som blir sett ned på, som mindreverdige.

Framme på misjonsstasjonen fikk vi vasket og stelt den lille piken, og gitt henne førstehjelpsbehandling og medisiner. Vi hadde også noen klær liggende, som passet henne akkurat. Og langsomt men sikkert ble hun gradvis sterkere for hver dag som gikk.

”Vi Menn” spanderte spalteplass

I Norge var det også mange som fulgte med i arbeidet, og bladet ”Vi Menn” dro ut til Paraguay og i sin

artikkel skriver de blant annet dette om besøket på Eben-Ezer:

”Lydløst kommer indianerne tuslende på jungelstiene på sine bare føtter. Fremme ved det lille hvite skuret ser de seg beskjedent om før de blir bedt inn under skråtaket for å sitte. Her er noen benker, et par stoler og et bord.

Taket gir ly for solen. En håndfull indianere er kommet for å høre mer etter at de for kort tid siden fikk høre evangeliet for første gang. Anna Strømsrud forteller så gjerne, enkelt og liketil. Med kraftig stemme synger hun etterpå til eget trekkspillakkompagnement.

Kanskje noen kom bare for å høre på denne merkverdighet?

Det er en blandet forsamling under skråtaket denne søndagsmorgenen. I tillegg til indianerne har noen få paraguayere funnet veien til møtet. Av de tre nordmenn som er til stede er to misjonærer og en bladmann.

Møteleder er misjonærenes utrettelige hjelper – Joel – paraguayer av fødsel, men i sitt hjerte indianer. Han tolker også fra spansk til indianerspråket guarani.

Joel har vært til uvurderlig hjelp i Anna Strømsruds pionerarbeid blant Paraguays indianere. Fruktene av dette arbeidet har for lengst vist seg. Langt inne i jungelen vokser det fram en koloni hvor naturfolket omskoleres til bønder, hvor de får nytt håp, en ny skanse i kampen for tilværelsen. Indianerkolonien Eben-Ezer, jeg vil tro den på mange måter er unik i

verden, ble ikke skapt på en dag. Det ligger års slit og venting bak". Så langt Alf G. Igeland, og "Vi Menn".

Det var ikke slik at vi opplevde at indianerne søkte frelse i hopetall, men de kom en etter en over på Jesu side. Det kan egentlig minne om noen som fisker. Vi vet jo det fra vårt eget land at det er trålere, som gjør store fangster ute på havet, og soper inn tonnevis av fisk, men jeg tror at han som står på land og fisker med en enkel fiskestang er like begeistret når han får en og en fisk, som trålerskipperen der ute på storhavet. Og slik er det i Guds rike også. Alle sjelene er like verdifulle for Gud.

Vi må også nevne den lille skolen som ble oppført på Eben-Ezer. I sin enkelhet ville den nok få enhver norsk lærer til å ryste betenkt på hodet. Men her ute i Paraguay, måtte vi bruke de ting vi hadde for hånden. Den første skolen besto av et enkelt stråtak, plassert oppå noen sidebjelker. Noen andre bjelker tjente som pulter. Under disse spartanske forholdene lærte Joel Bogado barna å lese og skrive. Tidligere var det ingen som brydde seg om indianerbarna, eller tenkte på å gi dem noen form for utdanning. Nei de ble i stedet sett på ville mennesker, som var forvist til de dype skogene. Men også indianerne hadde rett til å lære å lese og skrive. De er like verdifulle som alle andre menneskeraser. Nå fikk tilført en ny kunnskap, samtidig som de fikk lære om Gud, Han som ikke gjør forskjell på folk.

Joel Bogado sammen med kona si – Hayde

Det var mange kjekke barn i skolen og Joel underviste dem tre ganger pr. uke. Til å begynne med gikk det nok noe tregt, men etter hvert som de begynte å lære, øket lysten etter å tilegne seg mer kunnskap, og flere av barna gjorde det veldig godt på skolen.

Det var helt spesielt å se den omsorgen Joel utviste overfor alle barna på skolen. Han var ikke bare læreren, men han var også som en far for dem.

Da Anna var hjemme etter andre periode, fikk hun avløsning av Sigrunn og Oddmar Byberg. De bodde i

Pedro Juan Caballero, og hadde ansvaret for arbeidet, både i byen og i indianerkoloniene.

I byen var det en liten tre-kirke. På samme tomten ble det satt opp et mer moderne bygg i murstein. Kirken ble tatt i bruk i 1971.

Stormen tok kirketaket

Et gudshus hadde lenge vært et savn for den aktive misjonæren, og det var en stor glede da misjonsvennene rundt omkring begynte å samle inn penger til en kirke på feltet. I 1973 sto den ferdig. Takket være gaven fra Norge.

Gleden over kirken fikk en alvorlig knekk, da en uhyggelig storm feide over kolonien. Da stormen var over og Anna Strømsrud skulle ta kirkebygningen i nærmere øyesyn, ble hun stående som lamslått. Hun kunne knapt tro sine egne øyne. Taket var flerret av og lå strødd bortover – fullstendig splintret og ødelagt.

Jeg var helt målløs. Jeg satte meg ned og hadde ikke ord. Deretter reiste jeg hjem og stengte meg inne i tre dager – orket ikke å møte noen. Jeg kunne ikke bare skrive seiersrapporter hjem – da hadde jeg vel forresten ikke hatt så mye å skrive om, funderer Anna.

Hun hadde hele tiden skrevet hjem til misjonskassereren, om både det vonde og det gode som skjedde ute på feltet, og nå var det en dypt fortvilet misjonær som skriver følgende rapport hjem til Norge:

”Jeg er fortvilet, det liksom stanser opp for meg. Jeg får ikke svar på de mange hvorfor som presser på. Ingen andre hus kom til skade – bare kirken. Den ligger så høyt og fritt. Ikke kunne jeg be og ikke kunne jeg

gråte da jeg sto der og så på det hele. Jeg ble så forstemt i mitt indre. Jeg så for meg alle midlene som de elskede, trofaste misjonsvennene har ofret, og nå lå det der ramponert og ødelagt. Taket var kastet flere meter vekk, og mye av trematerialene var blitt til pinneved. En del av disse kan kanskje brukes om igjen. Verre er det med platene – aluminiumsplater som er flenget opp og revet i stykker. Jeg har ikke fått gjort opp regnskapet ennå, så jeg vet ikke hva taket har kostet, men jeg antar at med arbeid og materialer vil det komme på ca 9 – 10 000 kroner. Å, mine elskede, jeg er så fortvilet! Hvorfor? Hvorfor? Det gjør det ikke mindre sårt å vite at katolikkene nå triumferer fordi det har gått slik med den første evangeliske kirken som ble bygget der ute i sonen. Be for meg.”

Misjonær Kjell Arne Johansen (bildet: sammen med Astrid og barna) som sto i et nært samarbeid med Anna skrev også hjem til Norge:

”En sak som denne anbefaler seg nesten

selv til full innsats hjemme. La oss vise for Gud og for verden at vi står med. Vis ved kjærlighetsgaver til Guds sak at taket kan komme på kirken igjen.”

Mens katolikkene frydet seg og utbasunerte at protestantenes tempel aldri mer kom til å reise seg, så trådte misjonsvennene i Norge til, og håndslaget kom i form av penger fra menigheter og enkeltpersoner. Med

ett var Annas sak hele kristenfolkets sak. Fra nord til sør. De sviktet ikke den utrettelige misjonæren

En milepæl er nådd – innvielsen av kirken

Det som i utgangspunktet virket så helt uforståelig – ja det vendte Herren til beste. I løpet av noen måneder sto kirken ferdig igjen, og søndag 11. august 1974 var en stor dag for misjonærene. Da kunne de innvie sitt nye gudshus til Herren. For øvrig det første huset som ble innviet i kolonien. Og i referatet kan vi bl.a. lese:

Det første som møtte gjestene når de kom var den bunadkledde Anna som sto ved siden av den hvitmalte kirkebygningen og ringte med klokken. Det var om lag 500 mennesker til stede da Aristides – en liten foreldreløs indianergutt – klippet snoren og dørene ble åpnet”.

Den samme ettermiddagen var det dåp. Dåpsbassenget som var blitt bygd ved en bekk i kolonien, hadde ikke blitt fullt på grunn av tørken i vinter, så vi begav oss noen kilometer av gårde til et annet sted hvor det er ”meget vann”.

Clemente blir døpt av Juan Ortega

Kirken på Eben-Ezer

Det er også en gruppe indianere i kolonien som er dåpskandidater, men det er noen papirsaker som gjenstår før vi kan realisere dåp av dem. De vil nemlig gifte seg på "kristent vis" først." Så langt referatet.

Ikke lenge etter at kirken var innviet kunne de også innvie den nye klinikken og jordbruksprosjektet.

Med over en million kroner i støtte fra NORAD og Kirkens nødhjelp ble det bygd opp helsesenter, sagbruk og skole. Og ikke minst fikk vi gravd opp 10 brønner, den dypeste 34 meter. Vi hadde ikke tilgang til moderne maskiner så indianerne gravde dem ut selv med spett og spade.

Paraguays første indianersykehus

”Helsesenteret var hardt tiltrengt fordi første halvår av 1974 raste det en epidemi blant i andre indianerne, og den krevde mange liv. Hele familier døde ut, før vi rakk fram til dem med medisiner, mens kom ut fra skogene og rakk fram til oss i tide.

Gunvor Westgård

Da sykehuset ble innviet var det første hospitalet for indianere i Paraguay. Det var sammen, med to søsterboliger og en annen bolig, finansiert av NORAD, og misjonær **Gunvor Westgård** skulle bestyre det. Sammen med seg fikk hun sykepleier **Anne Lise Jorud** og agronom **Ole Johannes Jorud**.

Hospitalet hadde både fødeavdeling, poliklinikk, samt eget tannlege-kontor, og var dermed godt utrustet til å møte de store behovene som var i området.

*Anne Lise og Ole
Johs Jorud*

Det å drive et hospital ute i jungelen er noe helt annet enn å drive i Norge. Det var nye medarbeidere som skulle læres opp, og dette var ikke alltid like lett. Angela – en av de unge ivrige indianerkonene skulle blant annet læres opp til å gjøre reint. Hun hadde aldri vasket et eneste gulv, for hun var jo vant til de hardtrampede jordgulvene i hyttene ute i skogen. Hun

hadde ikke det minste anelse om hvordan langkost og skurefille skulle brukes, men Gunvor hadde en engelsk tålmodighet og underviste Angela, som ganske snart ble en førsteklases renholder. Det samme gjaldt for dem som skulle vaske tøy og stryke.

Den paraguayske sykepleieren Ortiz arbeidet en kortere tid på hospitalet. Han trakk tenner en gang i uken.

Vi kan nok si at det var det sosiale arbeidet, og ikke minst arbeidet blant de syke, som var med på å bane veien for misjonen i Paraguay. Det at noen viste indianerne omsorg og kjærlighet gjorde dem også mottakelige for evangeliet”, sier Anna.

Fortjenestemedalje til misjonær

Den nye sykestuen ble innviet 2. mars 1975. Dette var det første ”Indianerhospitalet”, og det var ikke mange timene gammelt før det var i full bruk. Folket kom strømmende til for å få både åndelig og legemlig hjelp.

Innvielsen var en stor begivenhet., og det var innbudte gjester fra fjern og nær. Både landets forsvarsminister og helseminister var til stede, sammen med politimyndigheter og den norske konsulen Rita Pettersen, samt flere andre øvrighetspersoner.

Blant disse prominente gjestene var også alle indianerne fra Eben-Ezer innbudt som spesielle gjester. Skal tro hva de tenkte inni seg når de plutselig var i selskap med alle disse øvrighetspersonene.

Noen dager før festen hadde det vært utdeling av klær. Disse var kommet i store pakker fra Norge, og med i

Det var en stor dag da sykehuset ble innviet i nærvær av landets forsvarsminister.

denne forsendelsen var avlagte musikkorpsuniformer. Disse satt som støpt på indianerbarna som nå spradet rundt i "nye" blå skjørt og langbukser, med hvite skjorter og jakker med gullsnorer og blanke knapper. Disse klærne var som en honnør og takk for den store innsatsen de hadde gjort når de var med på å rydde hospitalområdet.

Landets myndigheter hadde lenge observert Annas virksomhet, og en uke etter innvielsen ble hun innkalt til Forsvarsdepartementet, De ønsket å gi henne Forsvarsdepartementets fortjenestemedalje for hennes innsats med oppbyggingen av Eben-Ezer-kolonien – som NORAD også hadde vært med å støtte økonomisk. Overrekkelsen foregikk på selveste Forsvarsministerens kontor. Flere høyere offiserer fra alle de forskjellige våpengrenene, samt den norske konsul og flere norske og svenske misjonærer var til stede ved denne høytideligheten.

Før overrekkelsen holdt en av de høytstående militære sjefene en tale hvor han takket Anna Strømsrud for den store innsatsen hun hadde utført, og han var dypt imponert over det prosjektet som nå sto ferdig til bruk. Anna har alltid vært en jordnær bondejente, og hennes kommentar til overrekkelsen var: ”Jeg har mottatt utmerkelsen å vegne av misjonen. Jeg har bare gjort min plikt som enhver misjonær,” utalte hun og mottok medaljen under kraftig applaus, mens TV-kameraene sørget for å få sendt begivenheten til hele Paraguay. Nå hadde oppgavene for Anna vært både harde og krevende, og hun måtte betale prisen i form av en dårlig helse.

Anna mottar sin fortjenestemedalje

Det var på tide med en velfortjent hvile, og legen anbefalte henne å ta en pause på tre måneder. Dette var den første hvileperioden hun hadde på 14 år. Den 31. mars. 1975 var hun tilbake i Norge for å hvile ut etter en strabasiøs periode i misjonens tjeneste.

Men det var ikke lett for den arbeidsomme misjonæren

å slå seg til ro i Norge, når tankene hele tiden var i Paraguay. Og i 1976 kunne hun nok en gang sette kursen ut mot Paraguay igjen.

Da kom (bildet) **Brit-Lajla** (jordmor) og **Rudolf Leif Larsen** (sykepleier), med barna Elisabeth og Ruben, sammen med henne til Paraguay. De tok i 1978 over

ansvaret for hosp-italet etter Anne-Lise og Gunvor.

Anne Windsvoll, en pensjonist fra Notodden var i lange perioder ute sammen med Anna, og var til stor hjelp for henne.

Eva og Candido Figueredo betjente stasjonen i perioden 1979 – 1996. I 1990 fikk de bygget kirken i Yby Yau sentrum.

Gunvor Westgård, Henny Marie Rasmussen og Margarita Bogado betjente stasjonen første delen av '80-tallet. Hun hadde fått NORAD-stipend til sykepleierutdanning, og hadde kontraktår på Eben-Ezer.

I 1987 ble klinikken overført til fylket, og de tok ansvaret for driften.

Hånden på ploegen og hjertet i himmelen

Etter en ny periode ute i Paraguay, satte Anna kursen hjem til Norge igjen vinteren 1980. Ikke for å ta seg en velfortjent ferie. Nei - hun satte seg ned på skolebenken igjen. Nærmere bestemt på Tomb jordbruk-skole i Østfold. Nå skulle hun lære seg hvordan jordbruk skulle drives.

Her tar hun eksamen som agronom, og hun tar det som et kompliment når det sies om henne: ”Nå kan Anna gå med bibelen i den ene handa og traktorrattet i den andre.” Omtrent som Hans Nilsen Hauge: Hånden på ploegen og hjertet i himmelen.

Uten at Anne vet noe om det, har de andre elevene på skolen hatt en innsamlingsaksjon, og sammen med en gave fra Kirkens Nødhjelp er det nok til at hun kan gå til anskaffelse av en ny traktor når hun kommer ut til Paraguay igjen.

Den 5. august 1981 settes kursen på ny tilbake til det som etter hvert har blitt hennes andre hjemland – Paraguay.

Med seg i bagasjen har hun penger til å kjøpe inn en solid og kraftig traktor. Med denne skal skogen ryddes for å gi plass til dyrkbar jord. Sårkorn og gjødsel har hun fått anskaffet med støtte fra Kirkens Nødhjelp.

Endelig kunne hun starte opp for fullt med rydding og dyrking av de ti tusen mål med jord som ventet henne ute ved Eben-Ezer. Det er som om hun nå ser målet nærme seg på den visjonen hun har båret på i mange år. Hun kjenner en glede og spenning inni seg, når hun nå vet at hun kan dele sine landbrukskunnskaper med

indianerne, og lære dem opp slik at de selv kan få dyrke sin egen jord.

”Hittil hadde indianerne drevet jodbruk på tradisjonelt vis, ved at de dyrker opp en jordteig og driver denne helt til den er helt utarmet. Da må de i gang med å dyrke opp en ny teig. Når vi tenker på at øks og spade

Med den nye traktoren ble det gjort store framskritt i driften på Eben-Ezer

er de eneste redskapene de har hatt til rådighet, forstår vi kanskje hvor slitsomt dette har vært i en jungel bestående av kjempestore trær.

Når misjonen nå fikk tak i sin egen traktor, kunne skogen ryddes lettere, og med kunstgjødsel kunne samme teig gi en skikkelig avling år etter år. Dette var et utrolig framskritt for skogens folk.

Ikke før var eksamen avlagt og Anna kunne smykke seg med tittelen Agronom – før hun satte kursen tilbake til Paraguay.

”Ja - for hvorfor skulle jeg egentlig være hjemme i Norge lenger enn nødvendig. Det var jo ute blant indianerne jeg hadde tilbrakt mesteparten av livet mitt. De hadde lært meg så uendelig mye, og de hadde vist meg en kultur som jeg hadde lært meg å sette stor pris på.

Og skal jeg være helt ærlig så hadde jo heller ikke så mange kjente igjen i Norge.”, sier den engasjerte misjonæren.

Send ditt brød bortover vannet

Vi går noen år tilbake i tiden. Til 1954. Da besøkte pionermisjonæren Bergljot Nordheim grensebyen Bella Vista i Paraguay, og noe senere forsøkte hun sammen med Ruth Kjellås og Gunvor Iversen å starte opp med evangelisk virksomhet der. Men det var svært vanskelig å drive kristen virksomhet der den gang, og de ble rolige for at de skulle starte opp i Paso Cadena i stedet. Senere var det flere andre misjonærer som forsøkte å starte opp virksomhet, men Bella Vista ble betegnet som et hardt og vanskelig felt.

Men som det står i ordet: Send ditt brød bortover vannet for i tidens løp skal du fine det igjen.

Imidlertid hadde noen frø fra det budskapet som ble sådd ut i Bella Vista på 50-tallet, falt i god jord. Og nå begynte det å spire.

Og i 1979 talte Herren til pastor Florentin Medina at han skulle begynne arbeide nettopp i Bella Vista, Paraguay.

Florentin var en av de første nasjonale evangelistene som ble sendt ut fra Filadelfia i Asunción, og nå hadde han arbeidet 13 år blant pinsevevnerne i Brasil. Her hadde han fått være til rik velsignelse, og han fikk den store nåde å føre mange sjeler til Gud.

Nå hadde altså Herren pekt ut grensebyen Bella Vista på Paraguaysk side. (Det er også en grenseby på den andre siden av elven Apa, som har samme navn – Bella Vista, Brasil.)

Byen hadde gjennomgått en rivende utvikling fordi myndighetene i Paraguay hadde besluttet at all import fra nabolandet Brasil skulle gå gjennom denne byen.

Det bodde allerede flere tusen mennesker der, og i forbindelse med planene om å starte opp evangelisk virksomhet, dro Anna Strømsrud sammen med Marcos Moragas og Medina til Bella Vista. Myndighetene tok godt imot dem da de framla sine planer, og de fikk grønt lys for å starte opp.

Etter hva de ble fortalt – fantes ikke en eneste troende kristen der. Men da de begynte å snakke med folk viste det seg imidlertid at det var mange som pleide å høre på radioprogrammene som Marcos sendte over radioen i P. J. Caballero hver lørdag. Og nå var de interessert i å hilse på ”stemmen” bak disse programmene.

I første omgang ble det bestemt at Bella Vista skulle være som en utpost til Eben-Ezer som lå ca 110 kilometer derfra.

Det lyktes med å skaffe økonomisk underhold for Medina, slik at han og familien hadde noe å leve av. Dermed var også en ny epoke for misjonen i Paraguay.

Dramatisk overfall på misjonærene

Anne Windsvoll, Gunvor, Ignola og Margarita (som ble skadet)

Det var i juni måned og på misjonsstasjonen hadde det vært en travel dag. Nå hadde nattemørket senket seg over Eben-Ezer. Alt åndet av fred og ro, også misjonærene hadde gått til ro. Anna hadde allerede sovnet, mens Gunvor var våken. Plutselig hørte hun stemmer utenfor huset til Henny Marie og Margarita. Nå var det ikke uvanlig at det kom fødepasienter også på nattestid. Vanligvis gikk de opp til søsterboligene dersom det ikke var lys i vinduene på hospitalet.

Nå hørte hun noen rope at de kom med en fødende. Margarita som skulle gifte seg i nærmeste framtid, holdt akkurat på med å skrive ferdig innbydelseskortene til bryllupet. Men nå la hun kortene fra seg og gikk for å se hva det var. Hun ante fred og ingen fare, og åpnet døren for å se til pasienten. Hun fikk sitt livs sjokk da

det var en maskert mann med våpen som sto utenfor. I neste øyeblikk trengte han seg inn i huset og forlangte å få penger.

Margarita ble livredd og skrek om hjelp, men da ble han rasende og i neste øyeblikk lynte det i en blank kniv i hånden hans. Denne stakk han inn i Margarita mens hun fortvilet bad for sitt liv.

Nå var både Henny Marie og Gunvor kommet seg opp, og Gunvor lyste på revolvermannen med en sterk lommelykt.

Dermed var det hennes tur. Mens Margarita falt om, bevisstløs og sterkt blødende, rettet han revolveren mot Gunvor. Men hun klarte å komme seg ut kjøkkenveien, og løp etter hjelp.

Hun ropte til Anna at hun måtte vekke Lopez og gutten, og få tak i politiet med en gang. Deretter løp hun videre og ropte til hundene at de skulle angripe.

Idet Anna kom ut av huset hørte hun revolverskudd, og de verste tankene før gjennom hodet hennes.

”Jeg tror aldri jeepen vår har startet så fort noen gang, som den gjorde denne natta, forteller Anna.

I full fart og med hornet på for å varsle de andre, tok hun runden om garasjen, og fikk vekket Lopez og de to sønnene hans. Den ene av dem ble med meg for å hente hjelp, mens de andre løp for å hjelpe jentene. Etterpå viste det seg at bandittene hadde skutt mot hundene da de flyktet i tumultene som oppsto.

Naboene til misjonsstasjonen hadde også våknet av skuddene, og nå sendte de sine hunder etter ranerne. Disse svarte med å skyte tilbake.

Ti minutter senere hadde jeg lensmannen og fire soldater i bilen, og tok opp jakten. Men ranerne hadde

allerede rukket å stikke seg vekk i skogen. Og jeg ville tilbake for å se hvordan det var gått med jentene.

Det var et uendelig trist syn som møtte meg. De hadde allerede fått plassert Margarita i baksetet på Gunvors bil. Hun var blodig og synes å være helt livløs. Heldigvis kom hun til bevissthet og snakket svakt til oss. Margarita var sikker på at nå var hun kommet til veis ende med sitt liv, og nå tok hun avskjed med oss. Hun hadde fått et stygt stikk i brystet, og blødde kraftig. Jeg kan ikke beskrive de følelsene som veltet opp i meg, det hele var så grusomt og uvirkelig. Selv var Margarita helt trygg hvisket hun, for hun var overlatt i Jesu hender.

Både Henny Marie og Gunvor var selv blitt skadet, men ikke alvorlig, og de startet opp for å bringe Margarita de ca ti mil det var å kjøre for å komme til legen, mens jeg måtte ordne med politiet.

Det var vondt å se dem reise av gårde med Margarita, og vi følte oss så hjelpeløse der vi sto og så baklysa på bilen forsvinne bortover veien i nattemørket..

Så fort jeg hadde fått ordnet det som måtte gjøres med politiet la Anna Windsvoll og jeg i vei. Det ble ett intenst bønnemøte i jeepen, mens vi kjørte alt det vi kunne. Klokka var nesten ett på natten, og det var bekmørkt rundt oss.

Da vi nådde fram til sykehuset som Margarita var brakt til, hadde de allerede tatt henne under behandling. Hun hadde et dypt stikk i brystet i tillegg til flere kutt i ansiktet. Heldigvis viste det seg kniven ikke hadde gått inn i hjertet, men den ene lungen hennes var skadd, og hun hadde mistet mye blod. Selv om hun hadde store smerter var hun ved bevissthet. Tilstanden hennes var alvorlig, og legen torde ikke gi oss for mye håp. Vi gikk

noen spennende timer i møte. Det var mange praktiske ting som måtte gjøres, blant annet få gitt beskjed til hennes familie. Mens alt dette pågikk dro vi hele tiden i ”bønnetauet”.

Utpå morgenen ga de henne en blodoverføring, og nå begynte situasjonen å bedre seg, og senere på ettermiddagen ble hun sendt med fly ned til Baptisthospitalet i Asunción i følge med Gunvor. De neste dagene levde vi i spenning, og gleden sto i taket da det ble klart at Margarita ville overleve det fryktelige overfallet.

Selv om det endte godt, så var det også en påminnelse til oss om hvor skjørt livet vårt er. Vi var blitt rammet der vi minst ventet det – på sykehuset.